

INSTITUTIONEN FÖR LITTERATUR, IDÉHISTORIA OCH RELIGION

LGSV10 Svenska 1 för gymnasielärare, 30 högskolepoäng

Swedish 1 for Teachers in Upper Secondary School, 30 credits

Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2011-12-19 och senast reviderad 2022-11-14 av Institutionen för litteratur, idéhistoria och religion. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2023-01-16, vårterminen 2023.

Utbildningsområde: Humanistiskt 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

Medverkande institution

Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi

Inplacering

Kursen ingår i ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i gymnasieskolan.

Kursen kan ingå i följande program: 1) Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i gymnasieskolan (L1ÄGY), 2) Lärarprogrammet (L1LÄR) och 3) Lärarprogrammet (LFLÄY)

Huvudområde

-

Fördjupning

G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs att programmets tidigare kärnkurser samt VFU-kurs 1 (eller motsvarande) är genomgångna.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för och ge exempel på språklig variation och grundläggande språkliga mönster i tal och skrift
- redogöra för och ge exempel på grundläggande litterära mönster, genrer och stilar inom muntligt, skriftligt och audiovisuellt berättande från skilda tider och kulturer
- visa kunskap om litteratur för unga och ungas läsning
- redogöra för några ämnesdidaktiska teorier och begrepp som används för planering, genomförande och analys av svenskundervisning
- redogöra för några textteoretiska respektive retoriska perspektiv, begrepp och metoder

Färdigheter och förmåga

- skriftligt och muntligt – med hjälp av textteoretiska och retoriska begrepp – analysera, jämföra och kritiskt förhålla sig till olika typer av tal, text och bild
- använda sig av grundläggande språk-, litteratur- och filmvetenskapliga analysredskap i syfte att utveckla såväl elevernas språk och metaspråk som deras läsintressen och kritiska medvetenhet
- visa prov på en grundläggande förmåga att förstå såväl talad som skriven danska och kunna identifiera och med språkvetenskapliga termer beskriva grundläggande skillnader mellan svenska och danska
- använda sig av svenska språket på ett ändamålsenligt sätt i tal och skrift samt bearbeta och i olika syften analysera egna och andras texter utifrån iakttagelser av genretillhörighet, textfunktion, textstruktur och språklig form
- planera och genomföra samtal om skönlitterära texter

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kritiskt reflektera över hur egna läroprocesser under kursens olika moment praktiskt kan användas i nya undervisningssituationer
- förhålla sig till och kritiskt reflektera över hur man som lärare i svenskämnet olika moment kan kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv och demokratiska värderingar
- reflektera över de krav och förutsättningar för text- och presentationsarbete som uttrycks i svenskämnet styrdokument

Innehåll

Kursen ger en grundläggande förberedelse för yrkesrollen som ämneslärare i svenska i gymnasieskolan. De specifika ämnesstudierna bygger vidare på den första terminens mer generella perspektiv på lärande, utveckling och didaktik. Ämnesstudierna inriktas också mot utveckling av studenternas egna språkliga och textanalytiska färdigheter. Kunskaper om och frågor kring språk, litteratur och didaktik kopplas till uppgiften att

verka som svensklärare i dagens samhälle. Kursen består av fyra delkurser med nedanstående innehåll.

Delkurser

1. **Berättelse och berättande i förändring** (*Narrative and narration in change*), 7,5 hp
 Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)
 Delkursen belyser berättelsens och berättandets skiftande uttryck och former i olika tider och kulturer. De moderna narrativitets- och fiktionsbegreppen problematiseras och breddas genom studier i främst det västerländska berättandets utveckling från äldsta tid till i dag, från antikt epos till postmodernistisk roman. Narrativanalytiska begrepp etableras, diskuteras och tillämpas på valda exempel ur fiktionsberättelsen historia. Delkursen innefattar även en introduktion till studiet av det moderna berättandet i filmform. Till dessa analytiska moment kommer praktiska moment, där studenterna själva ges tillfälle att arbeta skapande och gestaltande i berättande genrer. Ur didaktiskt perspektiv läses om och diskuteras hur man som lärare i sin undervisning kan omvandla teori till praktik i syfte att främja elevernas fiktionsförståelse.

2. **Språkstruktur och språkvariation** (*Linguistic structure and variation*), 7,5 hp
 Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)
 Studenterna ska med hjälp av språkvetenskaplig teori- och begreppsbyggnad utveckla sin kunskap om språk och språkanvändning, så att de i sin lärarprofession aktivt kan bidra till elevers språkutveckling och förmåga att tala om språk. Studenterna lär känna det svenska språkets struktur och lär sig använda metaspråkliga verktyg för språklig analys. I delkursen får studenterna utveckla sin kunskap om det svenska språkets strukturella uppbyggnad, företrädesvis ur ett morfologiskt och syntaktiskt perspektiv. I relation till det språkstrukturella perspektivet introduceras språklig variation och språklig förändring med hänsyn till sociala, regionala och situationella faktorer, inklusive en introduktion till språkriktighet och normer. En introduktion till talad och skriven danska ingår och undervisningen inbegriper när så är möjligt en studieresa till Danmark. Genom övning i att genomföra språkvetenskapliga analyser får studenterna tolka och problematisera språkstrukturer, till exempel andraspråkstalaras språkliga produktion och skillnader mellan svenska och danska. Delkursen introducerar även ett övergripande svenskämnesdidaktiskt perspektiv.

3. **Text i skolans svenskämne** (*Text in the subject of Swedish*), 7,5 hp
 Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)
 I delkursen introduceras studenterna till såväl språkvetenskaplig som retorisk teori- och begreppsbyggnad. Delkursen omfattar en bred representation av textanalytiska redskap för i huvudsak skrivna texter i olika genrer. Dessutom presenteras grundläggande retoriska teorier och begrepp. Studenterna övas i att använda dessa

redskap för analys av elevtexter och elevers muntliga framförande. Under kursen diskuterar studenterna hur de kan bidra till elevers textskapande och muntliga framföranden. Styrdokumentens skrivningar diskuteras i relation till de krav som uttrycks om elevers skrivförmåga såväl som muntliga förmåga. Studenterna utvecklar också sin egen textkompetens såväl som retoriska kompetens genom muntliga och skriftliga övningar.

4. **Fiktion för unga – ungas läsning** (*Youth fiction – youth reading*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursen ger en historisk överblick över ungdomslitteraturens utveckling med utblick mot andra medier. Studenterna får tillfälle att öva sig i att självständigt ta ställning till och i tal och skrift formulera sig kring olika typer av texter och filmer, som skapats för och/eller är populära bland ungdomar. Begreppet ungdomslitteratur problematiseras. Vid val av och jämförelser mellan texter och filmer uppmärksammas genus-, etnicitets, klass-, och generationsperspektiv. Olika genrer, som exempelvis fantasy, skräck och kärleksskildringar, analyseras med utgångspunkt i både litteratur- och filmvetenskapliga teorier. Transmediering av bok till film studeras. Mot bakgrund av receptionsforskning och med utgångspunkt i olika ämnesdidaktiska teorier granskas strategier och metoder som lärare kan använda sig av i arbetet med att bredda och fördjupa elevernas läsintresse och kunskap om litteratur och film.

Former för undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och gruppövningar.

Undervisningsspråk: svenska

Former för bedömning

Kursen examineras genom skriftliga och muntliga uppgifter, både individuella och gruppvisa, samt genom seminarier och obligatoriska moment.

I det fall en kursuppgift bedöms ligga nära gränsen för godkänt kan komplettering komma att medges efter examinatorns instruktioner. Om komplettering inte fullgörs i tid underkänns kursuppgiften.

Vid examinerande moment är närvaro obligatorisk. Vid frånvaro sker omexamination muntligt eller skriftligt enligt lärarens anvisning.

Om student som underkänts två gånger på samma examinerande moment önskar byte av examinator inför nästa examinationstillfälle, ska sådan begäran inlämnas skriftligt till kursansvarig institution och bifallas om det inte finns särskilda skäl däremot (HF 6 kap § 22).

I det fall en kurs har upphört eller genomgått större förändringar ska studenten i

normalfallet garanteras tillgång till minst tre provtillfällen (inklusive ordinarie provtillfälle) under en tid av åtminstone ett år med utgångspunkt i kursens tidigare uppläggning.

Om student fått rekommendation från Göteborgs universitet om särskilt pedagogiskt stöd kan examinator, i det fall det är förenligt med kursens mål och förutsatt att inte orimliga resurser krävs, besluta att ge studenten en anpassad examination eller alternativ examinationsform.

Betyg

På kursen ges något av betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U). För att erhålla kursbetyget *Väl Godkänd* på hela kursen krävs betyget *Väl Godkänd* på minst 15 av kursens 30 högskolepoäng.

För betyget *Godkänd* krävs att studenten visar att vederbörande uppfyller kursens mål. I samtliga delkursers olika skriftliga och muntliga, enskilda och gruppvisa examinationer ska studenten visa kunskap om och förståelse av innehållet i den obligatoriska kurslitteraturen. Studenten ska i individuellt genomförda analyser och praktiskt inriktade uppgifter kunna tillämpa för kursen adekvata termer och begrepp samt förhålla sig till, diskutera, värdera och i viss mån generalisera kursinnehållet till att även gälla i nya situationer och andra sammanhang. Studenten ska också skriftligt och muntligt uppvisa en god språkbehandling och förmåga att språkligt bedöma egna och andras texter samt kännedom om internetkällor och digitala undervisningsverktyg. För betyget *Väl Godkänd* ska studenten förutom att uppfylla kraven för *Godkänd* också uppvisa en högre grad av teoretisk medvetenhet och förmåga till självständig analys, där under kursen förvärvade kunskaper och färdigheter inte bara generaliseras till att gälla i nya situationer och sammanhang utan också problematiseras och utsätts för en kritisk granskning. Studenten ska skriftligt och muntligt uppvisa en mycket god språkbehandling.

Betyget *Godkänd* kan inte ändras till *Underkänd* på studentens begäran. Den som godkänts i tentamen får inte undergå förnyat prov för högre betyg.

Kursvärdering

Studenten ges möjlighet att göra skriftlig utvärdering av varje kurs. Resultat från kursvärdering meddelas studentgruppen på den aktuella kursen samt nästa studentgrupp som läser kursen. Resultatet blir också föremål för diskussion vid lärarmöte inför kommande termins kursplanering. Även vid slutet av varje enskild delkurs genomförs en kortare skriftlig eller muntlig kursvärdering, vilken ingår i lärares underlag inför planeringen av delkursens undervisning kommande termin.